

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1961-1962.

7 MAART 1962.

WETSONTWERP

tot wijziging van titel IV, hoofdstuk V, van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BINNENLANDSE ZAKEN ⁽¹⁾, UITGEBRACHT
DOOR DE HEER VAN DEN EYNDE.

DAMES EN HEREN,

Uw verslaggever verwijst in de eerste plaats naar de voorbereidende werken van dit ontwerp in de Senaat, waar het zeer grondig werd besproken, en met name naar de Memorie van Toelichting bij het ontwerp (*Stuk* n° 17, 1961-1962), het uitstekend verslag namens de Commissie van de Senaat opgesteld door de heer Neybergh (*Stuk* n° 77, 1961-1962) en de opmerkelijke uiteenzettingen van de Minister in de Senaat (*Handelingen*, Senaat, 30-31 januari 1962).

Uw verslaggever zal zich dan ook beperken tot de essentiële elementen van de bespreking in uw Commissie, en de nadruk leggen op sommige nieuwe aspecten van het behandelde probleem die tijdens de bespreking in uw Commissie aan het licht kwamen.

**

De Minister heeft voor uw Commissie de grote lijnen hernomen van het opmerkelijk inleidend betoog dat hij voor de Senaat op 30 januari jl. heeft gehouden.

(1) Samenstelling van de Commissie:

Voorzitter: de heer Moyersoën.

A. — Leden: de heren Bijmens, Callebert, Decker, De Rijck, Devos, Kiebooms, Meyers, Saint-Remy, Van Acker (B.), Van den Eynde, Verroken. — Bracops, Cools, De Cooman, Demets, De Pauw, Feyaerts, Gruselin, Harmegnies, Juste, Van Cleemput. — Lefebvre (R.), Piron.

B. — Plaatsvervangers: de heren Allard, Eneman, Hermans, Posson, Servais, Verboven. — Boutet, Detiège, Nazé, Van Hoorick, Van Winghe. — Vanderpoorten.

Zie:

278 (1961-1962):

- N° 1: Ontwerp door de Senaat overgezonden.
- N° 2: Amendementen.

Chambre des Représentants

SESSION 1961-1962.

7 MARS 1962.

PROJET DE LOI

modifiant le titre IV, chapitre V, de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier.

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION DE L'INTERIEUR ⁽¹⁾,
PAR M. VAN DEN EYNDE.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre rapporteur se réfère, tout d'abord, aux travaux préparatoires du présent projet au Sénat, où il a été examiné en détail et notamment à l'Exposé des Motifs du projet (*Doc.* n° 17, 1961-1962), à l'excellent rapport fait par M. Neybergh au nom de la Commission sénatoriale (*Doc.* n° 77, 1961-1962) ainsi qu'aux remarquables exposés du Ministre au Sénat (*Annales*, Sénat, 30-31 janvier 1962).

Votre rapporteur se limitera, dès lors, aux éléments essentiels de la discussion au sein de votre Commission, tout en faisant ressortir certains aspects nouveaux du problème en discussion, qui se sont révélés au cours des débats en Commission.

**

Le Ministre a retracé devant votre Commission, les grandes lignes du remarquable exposé liminaire qu'il a fait au Sénat le 30 janvier dernier.

(1) Composition de la Commission:

Président: M. Moyersoën.

A. — Membres: MM. Bijmens, Callebert, Decker, De Rijck, Devos, Kiebooms, Meyers, Saint-Remy, Van Acker (B.), Van den Eynde, Verroken. — Bracops, Cools, De Cooman, Demets, De Pauw, Feyaerts, Gruselin, Harmegnies, Juste, Van Cleemput. — Lefebvre (R.), Piron.

B. — Suppléants: MM. Allard, Eneman, Hermans, Posson, Servais, Verboven. — Boutet, Detiège, Nazé, Van Hoorick, Van Winghe. — Vanderpoorten.

Voir:

278 (1961-1962):

- N° 1: Projet transmis par le Sénat.
- N° 2: Amendements.

Hij heeft herinnerd aan de catastrofale toestand waarin de gemeentefinanciën zich thans bevinden (6 à 8 miljard frank passief) en aan de ernstige waarschuwing, die het Gemeentekrediet hem ten aanzien van deze toestand heeft gericht. Hij heeft zijn voornemen herhaald aan deze toestand te verhelpen door een grootscheeps programma van sanering.

Dit programma moet langs vier wegen worden verwezenlijkt, hieronder zeer bondig samengevat :

1° strenge doch wetenschappelijke controle op de gemeentelijke uitgaven (een eerste stap in die richting werd door de wet van 27 juli 1961 gezet, in verband met de personeelsuitgaven);

2° een betere werking van de voorgedij- en gemeentelijke instellingen door nieuwe organisatiemethoden en door een aangepaste politiek van samenvoeging van gemeenten;

3° een rationeel statuut van de vier grote steden, de steden-centra en de agglomeraties, dat dan moet gepaard gaan met een wijziging van de beslissingsbevoegdheden in overeenstemming met de ventilatie van de louter stedelijke, agglomeratie- en nationale lasten;

4° verwerkelijking van het beginsel : « geen gezag zonder verantwoordelijkheid ». Hiermede worden twee belangrijke maatregelen bedoeld : verdeling van het Gemeentefonds naar gelang van de werkelijke behoeften der gemeenten, m.a.w. de vaststelling van de wetenschappelijke omslagcriteria, en de verruiming van de gemeentefiscaliteit, opzet dat door het onderhavig ontwerp bereikt wordt.

**

De Minister heeft dan de grondbeginselen van zijn ontwerp toegelicht. Het ontwerp beoogt een aanpassing en een verzachting van de bepalingen van de eenheidswet (artikelen 96 tot 102 van deze wet). Het is ingegeven door de volgende bezorgdheid :

a) *gematigdheid* : de maximumgrens van de nieuwe opcentiemes wordt met de helft verminderd : van 10 op 5 %; op basis van de huidige aanslagvoet (eenheidswet) werd de werkelijke opbrengst van de belasting op de natuurlijke personen op een bedrag van 1 300 000 000 frank geraamd; dit bedrag zou tengevolge van het ontwerp tot 535 000 000 frank herleid worden;

b) *vrijstellingen* : 3 soorten.

1° ten voordele van de bescheiden inkomens; alle personen die minder dan 2 000 frank bedrijfsbelasting aan het Rijk betalen zijn vrijgesteld. En voor alle bedragen van de bedrijfsbelasting beneden de 10 000 frank worden insgelijks 2 000 frank vrijgesteld van de gemeentelijke opcentiemes;

2° ten voordele van de zelfstandigen : voor de inning van de gemeentelijke belasting zal er geen rekening gehouden worden met de toeslag van 10 % of 20 % waarmede de Rijksbelasting wordt verminderd indien de zelfstandige-belastingplichtige geen anticipatieve betaling heeft verricht;

3° ten voordele van de beroepsvervoerders : de gemeentebelasting op de motorrijtuigen zal niet worden geheven op de door deze vervoerders verschuldigde verkeersbelasting;

c) *afschaffing van economische discriminaties*.

Het stelsel van de eenheidswet betreffende de vennootschappen (van 1 tot 10 % op de Rijksbelasting verschuldigd door de rechtspersonen die in de gemeente hun maatschappelijke zetel hebben op 1 januari van het jaar waarnaar het belastingjaar wordt genoemd, art. 96, §§ 1 en 3) wordt vervangen door een nieuwe Rijksbelasting : 5 % op de mobiliteitsbelasting op inkomsten uit aandelen en belegde kapitalen en op het gedeelte van de bedrijfsbelasting ver-

Il a rappelé la situation catastrophique dans laquelle se trouvent actuellement les finances communales (passif de 6 à 8 milliards de francs) ainsi que le sérieux avertissement que lui a adressé, à ce sujet, le Crédit communal. Il a réaffirmé son intention de remédier à cette situation par un large programme d'assainissement.

Ce programme devra être réalisé par quatre voies différentes, très brièvement exposées ci-après :

1° un contrôle sévère mais scientifique des dépenses communales (la loi du 27 juillet 1961 constitue un premier pas sur cette voie pour les dépenses de personnel);

2° un meilleur fonctionnement des institutions de tutelle et communales par de nouvelles méthodes d'organisation et par une politique appropriée en matière de fusion de communes;

3° un statut rationnel pour les quatre grandes villes, les villes centres et les agglomérations impliquant la modification des pouvoirs de décision en rapport avec la répartition des charges purement communales, d'agglomérations et nationales;

4° l'application du principe : « pas d'autorité sans responsabilité ». Ceci vise deux mesures très importantes : la répartition du Fonds des Communes d'après les besoins réels des communes, c'est-à-dire la détermination de critères scientifiques de répartition, ainsi que l'extension de la fiscalité communale, prévues par le présent projet de loi.

**

Le Ministre a expliqué ensuite les principes fondamentaux de son projet. Celui-ci tend à adapter et à atténuer les dispositions de la loi unique (articles 96 à 102). Il est basé sur les considérations ci-après.

a) *modération* : le plafond des nouveaux additionnels est réduit de moitié : de 10 à 5 %; sur la base du taux actuel prévu par la loi unique, il est prévu un rendement réel de 1 300 000 000 de francs pour la taxe s'appliquant aux personnes physiques; ce montant serait ramené à 535 000 000 de francs par le présent projet.

b) *immunisation* : 3 catégories.

1° en faveur des revenus modestes : toutes les personnes qui payent à l'Etat une taxe professionnelle inférieure à 2 000 francs sont exonérées. Et sur toutes les cotisations à la taxe professionnelle inférieures à 10 000 francs, une somme de 2 000 francs est également exonérée des additionnels communaux;

2° en faveur des travailleurs indépendants : pour la perception de la taxe communale, il ne sera pas tenu compte du supplément de 10 à 20 % dont l'impôt dû à l'Etat est réduit lorsque le travailleur indépendant-contribuable n'a effectué aucun versement anticipatif;

3° en faveur des transporteurs professionnels : la taxe communale sur les véhicules automobiles ne sera pas perçue sur la taxe de circulation due par ces transporteurs;

c) *suppression des discriminations économiques*.

Le régime de la loi unique concernant les sociétés (de 1 à 10 % de l'impôt de l'Etat dû par les personnes morales ayant leur siège social ou un siège d'exploitation dans la commune au 1er janvier de l'année dont le millésime désigne l'exercice fiscal, art. 96, §§ 1 et 3), est remplacé par un nouvel impôt au profit de l'Etat : 5 % sur la taxe mobilière sur les revenus d'actions et de capitaux investis et sur la partie de la taxe professionnelle due par les personnes morales

schuldigd door de rechtspersonen, dat proportioneel overeenstemt met de bij artikel 25, § 1, van de gecoördineerde wetten bedoelde bedrijfsinkomsten die in België zijn verwezenlijkt.

Deze formule biedt de volgende voordelen :

- 1° grotere eenvoud van de inning;
- 2° gelijke verdeling van de lasten; de concurrentievoorzwaarden tussen de verschillende vennootschappen worden aldus gehandhaafd. De eenheidswet trof de vennootschappen naar gelang hun localisatie, hetgeen ongezond was;
- 3° bevordering van de gemeentelijke expansiepolitiek. De eenheidswet bood het gevaar dat de nijveraars die zich in ontwikkelings- of reconversiestreken wensten te vestigen, zouden worden ontmoedigd door de fiscaliteit waarop precies die gemeenten zouden moeten beroep doen om hun benarde financiële toestand te saneren.

Daarom voorziet het ontwerp in de oprichting van een speciaal Fonds, waarvan de ontvangsten zullen verdeeld worden over de gemeenten die de gemeentebelasting van 1 tot 5 % zullen hebben geheven en ten minste 1 000 opcentiemes op de grondbelasting zullen hebben gestemd. Waarom 1 000 opcentiemes? Omdat thans reeds een zeer groot aantal gemeenten (1 130) 1 000 opcentiemes en meer op de grondbelasting hebben toegepast. Men moet dus de gemeenten die in moeilijkheden verkeren ertoe aanzetten een zelfde inspanning te doen.

Weliswaar is de onroerende last niet op gelijke wijze gespreid. De waarde van een opcentime verschilt van gemeente tot gemeente. Doch deze opwerping vervalt, nu deze ongelijkheid verdwijnt door de wet op de kadastrale péréquatie. Door deze péréquatie zullen de gemeenten de aanpassing moeten doorvoeren van de huidige opcentiemes aan de nieuwe toestand, volgens een formule die door de zorgen van het Departement van Binnenlandse Zaken aan de gemeenten, samen met het officieel péréquatiecoëfficiënt voor de gemeente zal medegedeeld worden. De Minister geeft hiervan de volgende toelichting : de gemiddelde coëfficiënt van de kadastrale péréquatie van de inkomsten uit onbebouwde en bebouwde onroerende goederen, met uitzondering van de industriële onroerende goederen, is 3,69. Nu is het nieuw tarief van de Rijksbelasting op het kadastraal inkomen herleid van 6 % tot 3 %, hetzij dus met de helft.

Men bekomt dus voor 1 000 opcentiemes : $\frac{1\,000 \times 2}{3,69} = 542$
nieuwe opcentiemes.

Voorbeeld :

— Oud kadastraal inkomen : 10 000 frank.
Rijksbelasting : $\frac{10\,000 \times 6}{100} = 600$ frank.
Opcentiemes 1 000 : $600 \times 10 = 6\,000$ frank.
— Nieuw kadastraal inkomen : $10\,000 \times 3,69 = 36\,900$ frank.
Rijksbelasting : $\frac{36\,900 \times 3}{100} = 1\,107$ frank.
Opcentiemes : $1\,000 : 1\,107 \times 542 = F\,5\,999,94$.
De twee eindbedragen stemmen dus overeen.

Deze operatie is noodzakelijk voor het jaar 1962.

**

Voor het dienstjaar 1963 zal het huidig ontwerp moeten worden aangepast aan het ontwerp betreffende de fiscale

et correspondant proportionnellement aux revenus professionnels réalisés en Belgique, visés à l'article 25, § 1, des lois coordonnées.

Cette formule présente les avantages suivants :

- 1° simplification de la perception;
- 2° répartition égale des charges : les conditions de concurrence entre les différentes sociétés sont ainsi maintenues. La loi unique frappait les sociétés selon leur localisation, ce qui était malsain;
- 3° promotion de la politique communale d'expansion. La loi unique présentait le danger que les industriels désireux de s'établir dans des régions d'expansion ou de reconversion soient découragés par la fiscalité à laquelle ces communes devraient recourir en vue de l'assainissement de leur situation financière obérée.

C'est pour cette raison que le projet prévoit la création d'un Fonds spécial, dont les revenus seront répartis entre les communes qui auront porté la taxe communale de 1 à 5 % et qui auront voté au moins 1 000 centimes additionnels à la contribution foncière. Pourquoi 1 000 centimes additionnels? Parce qu'actuellement déjà, un très grand nombre de communes (1 130) ont appliqué 1 000 centimes additionnels et plus à la contribution foncière. Il convient dès lors d'inciter les communes en difficulté à faire le même effort.

Certes, les charges immobilières ne sont pas étalées d'une manière uniforme. La valeur d'un centime additionnel varie d'une commune à l'autre. Mais cette objection tombe, étant donné que la loi sur la péréquation cadastrale fait disparaître cette inégalité. Par suite de cette péréquation, les communes seront tenues d'adopter les centimes additionnels actuels à la nouvelle situation, d'après une formule qui sera communiquée aux communes par le Département de l'Intérieur en même temps que le coefficient officiel de péréquation pour la commune. Le Ministre rappelle à ce sujet que le coefficient moyen de la péréquation cadastrale des revenus de biens immobiliers bâtis et non bâtis, à l'exception des bâtiments industriels, est de 3,69. Or, le nouveau tarif de la contribution de l'Etat sur le revenu cadastral est ramené de 6 % à 3 %, soit la moitié. Pour 1 000 centimes addi-

tionnels, on obtient donc : $\frac{1\,000 \times 2}{3,69} = 542$ centimes
additionnels nouveaux.

Exemple :

— Ancien revenu cadastral : 10 000 francs.
Contribution due à l'Etat : $\frac{10\,000 \times 6}{100} = 600$ francs.
Centimes additionnels 1 000 : $600 \times 10 = 6\,000$ francs.
— Revenu cadastral nouveau : $10\,000 \times 3,69 = 36\,900$ francs.
Contribution due à l'Etat : $\frac{36\,900 \times 3}{100} = 1\,107$ francs.
Centimes additionnels : $1\,000 : 1\,107 \times 542 = F\,5\,999,94$.
Les deux produits sont donc égaux.

Cette opération se révèle nécessaire pour l'année 1962.

**

Pour l'exercice 1963, il faudra adapter le projet actuel au projet de réforme fiscale, ce dernier projet remplaçant les

hervorming, daar door dit ontwerp de cedulaire belastingen door een eenheidsbelasting vervangen worden. Dit zal dus moeten gebeuren door middel van een amendement op het ontwerp van fiscale hervorming.

**

Algemene bespreking.

Een lid heeft verklaard dat hij de optimistische visie van de Minister ten aanzien van de sanering der gemeentefinanciën niet kon delen; hij heeft integendeel zijn ongerustheid doen blijken over deze toestand.

Hij heeft in de eerste plaats de klemtoon gelegd op het feit, dat de gemeenten thans in de meest volstrekte onzekerheid verkeren met het oog op het opstellen van hun begrotingen. Deze toestand is te wijten aan de Staat, die twee wetten doet stemmen die vele gemeenten in een onmogelijke toestand zullen plaatsen.

1° *De wet op de kadastrale perekwatie*: zo men de conversietabellen toepast op de thans door de gemeenten geheven opcentiemes op de grondbelasting, dan constateert men dat de zogezegde industriële gemeenten, zoals die van het Limburgse, van het Luikse bekken en van Henegouwen, onmogelijk kunnen rondkomen. Immers de perekwatie op de industriële gebouwen is, zoals bekend, merkkelijk lager dan de perekwatie op de overige onroerende goederen. Dit onderscheid werd trouwens door de Minister zelf onderstreept. De perekwatie van de gewone gebouwen bereikt volgens het lid een coëfficiënt van 4,5 à 5, terwijl dit coëfficiënt voor de industriële gebouwen (materieel en outillering) slechts 1,22 behelst. In het licht van deze constataatie beschrijft het lid de toestand van sommige industriële gemeenten als volgt. Het voorbeeld van de gemeente Houthalen aanhalend, verklaart hij dat het globaal onroerend inkomen van deze gemeente voor twee derde voortvloeit uit industriële immobiliën. Het gemiddelde van de perekwatie zal dan ook zo laag zijn dat deze gemeente haar opcentiemes zal moeten verdubbelen om hetzelfde inkomen te houden. In absolute cijfers zou de blote reconversie aan Genk een verlies van 8 tot 10 miljoen frank kosten. En het zijn juist de gemeenten die een geweldige inspanning gedaan hebben op het gebied van sociale en economische expansie, die op die wijze zullen worden gepenaliseerd. Hij citeert als voorbeeld de gemeenten Eisden, Genk, Houthalen, Koersel, Lommel, Overpelt, Rotem, Tessenderlo en Zolder.

De oplossing zou liggen in de splitsing van het bedrag der opcentiemes naargelang zij de gewone immobiliën betreffen of de industriële gebouwen en in het verhogen van de taks op personeel en drijfkracht. Doch is dit op het gebied van de fiscaliteit mogelijk en past dit in het raam van de algemene economische expansiepolitiek? Wat moeten die gemeenten aanvangen?

(*Nota van de verslaggever*: In het oorspronkelijk ontwerp betreffende de kadastrale perekwatie was de aanslag op het materieel en outillering ten bate van het Rijk op 6 % behouden. De Kamercommissie heeft echter een amendement in het ontwerp opgenomen waarbij de aanslagvoet op 3 % werd teruggebracht zoals voor de andere inkomsten uit immobiliën, doch waarbij het kadastraal inkomen van het materieel en outillering voorlopig met coëfficiënt 2 vermenigvuldigd wordt — cfr artikelen 3 en 10 van het ontwerp op de kadastrale perekwatie.

Een amendement om de grondbelasting op outillering en materieel respectievelijk op 4 % en 8 % te brengen werd verworpen. Er valt op te merken dat het materieel en de outillering reeds in 1947 door het Bestuur werden herschat door de wet van 30 mei 1949.)

impôts cédulaires par un impôt unique. Cette adaptation devra donc se faire par voie d'amendement au projet de réforme fiscale.

**

Discussion générale.

Un membre déclare ne pas pouvoir partager la manière de voir optimiste du Ministre au sujet de l'assainissement des finances communales; il s'inquiète, au contraire, de cette situation.

Il fait d'abord ressortir que les communes sont actuellement dans l'incertitude la plus complète quant à l'établissement de leurs budgets. Cette situation est due à l'Etat, qui fait voter deux lois qui mettront de nombreuses communes dans une situation impossible.

1° *La loi sur la péréquation cadastrale*: si l'on applique les tables de conversion aux centimes additionnels actuellement perçus par les communes sur la contribution foncière, on constate que les communes dites industrielles, tant celles du bassin limbourgeois que celles du bassin de Liège ou du Hainaut, se trouvent dans l'impossibilité de boucler leur budget. En effet, la péréquation pour les immeubles industriels est, on s'en souvient, sensiblement moins élevée que celle pour les autres biens immobiliers. Le Ministre lui-même a d'ailleurs fait ressortir cette différence. La péréquation des immeubles ordinaires atteint, selon le membre, un coefficient de 4,5 à 5, tandis que ce coefficient n'est que de 1,22 pour les immeubles industriels (matériel et outillage). Compte tenu de cette constatation, le membre décrit comme suit la situation de certaines communes industrielles. Citant en exemple la commune de Houthalen, il déclare que le revenu immobilier global de cette commune provient, pour les deux tiers, d'immeubles industriels. La moyenne de la péréquation sera donc si faible que cette commune devra doubler ses centimes additionnels pour conserver les mêmes revenus. En chiffres absolus, la reconversion pure et simple entraînerait pour Genk une perte de 8 à 10 millions de francs. Or, ce sont les communes qui ont fait un très gros effort en matière d'expansion sociale et économique, qui seront pénalisées. Il cite l'exemple des communes de Eisden, Genk, Houthalen, Koersel, Lommel, Overpelt, Rotem, Tessenderlo et Zolder.

La solution serait de disjoindre le montant des centimes additionnels selon qu'ils frappent les immeubles ordinaires ou les immeubles industriels et d'augmenter la taxe sur le personnel et sur la force motrice. Mais est-ce possible dans le domaine fiscal et cela cadre-t-il avec la politique générale d'expansion économique? Que doivent faire ces communes?

(*Note du rapporteur*: Dans le projet initial relatif à la péréquation cadastrale, le taux d'imposition du matériel et de l'outillage au profit de l'Etat avait été maintenu à 6 %. Toutefois, la Commission de la Chambre a inséré dans le projet un amendement qui réduit le taux d'imposition à 3 % comme pour les autres revenus immobiliers, mais qui multiplie provisoirement par 2 le revenu cadastral du matériel et de l'outillage — cfr articles 3 et 10 du projet sur la péréquation cadastrale.

Un amendement tendant à porter la contribution foncière sur l'outillage et le matériel respectivement à 4 % et 8 % a été rejeté. Il y a lieu d'observer que l'outillage et le matériel ont déjà été réévalués en 1947 par l'Administration en vertu de la loi du 30 mai 1949.)

2° De tweede wet, zo vervolgde het lid, waardoor de Staat de gemeenten in moeilijkheden brengt, is *het ontwerp op de fiscale hervorming van de inkomstenbelastingen*. In dit ontwerp is niets bepaald betreffende de weerslag van die hervorming op de provinciale en gemeentelijke financiën. In de Senaatscommissie heeft de Minister alleen gewezen op het « overgangskarakter » van de voorgelegde bepalingen, omdat de bepalingen van de eenheidswet, die door onderhavig ontwerp gewijzigd worden, zullen moeten vervangen worden door bepalingen die in de wet op de fiscale hervorming zullen moeten opgenomen worden. Zal hetgeen in 1948 gebeurd is zich opnieuw voordoen, zal de Staat alle renderende inkomsten van de gemeenten afnemen, en op stiefmoederlijke wijze de gemeentefondsen stijven? Het lid is niet gekant tegen dergelijke structuurhervormingen, voor zover het financieel evenwicht van de gemeentewet niet moedwillig in het gedrang gebracht wordt. Hij is de mening toegedaan dat de financieringsmiddelen die in het ontwerp bevat zijn ongezond zijn: het is ongezond speciale gemeentefondsen te vermenigvuldigen; het is ongezond eerst geld af te nemen om in een speciaal fonds opgenomen te worden en het dan doen terugvloeien naar de gemeenten die het wegens hun financiële moeilijkheden moeten terug hebben.

*
**

Een ander lid heeft zich bij deze verklaringen aangesloten en heeft nogmaals de nadruk gelegd op de beschouwingen die hij inzake sanering van gemeentefinanciën reeds herhaaldelijk heeft ten beste gegeven (zie o.m. verslag Van den Eynde over de begroting van Binnenlandse Zaken voor het dienstjaar 1962, n° 4-VIII/2, 1961-1962, blz. 2-3 en bijlagen V en VI). Het is immoreel de gemeenten te verplichten consolidatielingen aan te gaan om een vlottende schuld af te lossen, als wanneer de Staat sedert de wet van 1948 verzuimd heeft zijn verplichtingen ten aanzien van de gemeenten te vervullen. Sedert 1948 hebben de gemeenten een onrechtvaardig verlies van ongeveer 6 miljard frank geleden. Door de leningen steken de gemeenten zich nog dieper in de schuld, daar zij met nieuwe afschrijvingen van kapitaal zullen af te rekenen hebben. En nieuwe lasten tekenen zich aan het horizon af: revalorisatie der barema's, enz. Het wetsontwerp is slechts een nieuw redmiddel onder de velen, die reeds werden toegepast, doch het geneest het kwaad niet in de wortel. Dit kan alleen gebeuren zo de Staat aan de gemeenten teruggeeft hetgeen hij hun heeft ontnomen. Als men bedenkt dat het ten nadele van de gemeenten geaccumuleerd deficit bijna het bedrag van een jaarlijkse dotatie van het Fonds behelst, hetgeen dan grotelijks het door de Minister aangeklaagde deficit van 6 à 8 miljard frank zou helpen dekken!

Het lid heeft zijn instemming betuigd met het feit dat het probleem der vier grote steden uitzonderlijke oplossingen vergt, doch hij heeft terzelfdertijd de hoop uitgedrukt dat in de verdeling van het nieuw speciaal fonds der vennootschappen het gros der gemeenten niet zou benadeeld worden ten opzichte van de vier grote steden.

*
**

De Minister heeft als antwoord op beide sprekers zijn standpunt als volgt toegelicht.

De onbehaaglijke, onzekere toestand waarin de gemeenten zich thans bevinden, mag niet worden overdreven. Deze toestand is inherent aan elke hervorming die op het gebied van de fiscaliteit wordt voltrokken. Een begroting is toch slechts een raming van inkomsten en uitgaven, die op grond van gegevens geput uit de door de Minister verstrekte instructies kan worden opgemaakt. De eindrekening

2° La deuxième loi, poursuit le membre, par laquelle l'Etat met les communes en difficultés, c'est le *projet portant réforme des impôts sur les revenus*. Dans ce projet, rien n'est stipulé au sujet de la répercussion de la réforme sur les finances provinciales et communales. A la Commission du Sénat, le Ministre a uniquement attiré l'attention sur le « caractère transitoire » des dispositions proposées, les dispositions de la loi unique, modifiées par le présent projet, devant être remplacées par les dispositions à insérer dans la loi sur la réforme fiscale. Verra-t-on se reproduire ce qui s'est passé en 1948? L'Etat écrèmera-t-il tous les revenus rentables et alimentera-t-il d'une façon trop parcimonieuse les fonds communaux? Le membre n'est pas adversaire de réformes de structure adéquates, du moment que l'équilibre financier de la loi communale n'est pas délibérément compromis. Il considère comme malsains les moyens de financement prévus dans le projet: il est malsain de multiplier des fonds communaux spéciaux; il est malsain de prélever d'abord de l'argent pour le verser dans un fonds spécial et de le restituer ensuite aux communes qui doivent le ravoïr en raison de leurs difficultés financières.

*
**

Un autre membre s'est associé à ces déclarations et a rappelé les considérations qu'il n'a cessé de faire au sujet de l'assainissement des finances communales (voir notamment le rapport Van den Eynde sur le budget de l'Intérieur pour l'exercice 1962, n° 4-VIII/2, 1961-1962, pp. 2-3 et les annexes V et VI). Il est immoral d'obliger les communes de contracter des emprunts de consolidation en vue d'amortir une dette flottante, alors que l'Etat, depuis la loi de 1948, a négligé de remplir ses obligations envers les communes. Depuis 1948, les communes ont subi une perte injuste d'environ 6 milliards de francs. Par les emprunts, les communes s'endettent davantage, car elles auront à faire face à de nouveaux amortissements de capital. Or, d'autres charges se dessinent déjà à l'horizon: revalorisation des barèmes, etc. Le projet de loi n'est qu'un expédient de plus parmi tant d'autres qui ont déjà été appliqués, mais il ne va pas à la racine du mal. Ceci n'est possible que si l'Etat restitue aux communes ce qu'il leur a pris. Et dire que le déficit accumulé des communes atteint environ le montant de la dotation annuelle du Fonds, ce qui contribuerait largement à couvrir le déficit de 6 à 8 milliards de francs dénoncé par le Ministre!

La même membre est d'accord que le problème des grandes villes exige des solutions exceptionnelles, mais il exprime l'espoir que dans la répartition du nouveau Fonds spécial des sociétés la majorité des communes ne soient pas lésées par rapport aux quatre grandes villes.

*
**

Répondant aux deux orateurs, le Ministre a précisé comme suit son point de vue:

Il ne faut pas exagérer la situation désagréable et précaire que connaissent, en ce moment, les communes. Cette situation est inhérente à toute réforme fiscale. Un budget n'est qu'une prévision des recettes et des dépenses, qui peut être établi sur la base d'éléments fournis par les instructions ministérielles. Le compte fiscal ne vient qu'après. Ce qui prouve que les difficultés actuelles ne sont pas insurmon-

komt pas nadien. Het bewijs dat de huidige moeilijkheden niet onoverkomelijk zijn is het feit, dat verscheidene gemeenten, en niet de minste, hun begroting voor het dienstjaar 1962 reeds hebben gestemd.

De Minister erkent dat de zogenaamde « industriële gemeenten » voor moeilijkheden staan; de oplossing zal moeten gevonden worden in de verhoging van de taks op het personeel en de drijfkracht, en op de oordeelkundige repartitie van de gemeentefondsen volgens criteria van *behoeften*, en niet van uitgaven. De Minister herinnert nogmaals aan de Commissie, dat hij alles in het werk heeft gesteld om de studie van de hervorming van de repartitiecriteria te activeren.

De Minister verklaart volle aandacht te besteden aan het probleem van de stijging van het Fonds der Gemeenten. Hij verwijst, wat het dienstjaar 1962 betreft, naar zijn verklaringen die in het verslag over de begroting opgenomen zijn (Verslag Van den Eynde, n° 4-VIII/2, blz. 4-5), en waarin betoogd wordt dat voor dat dienstjaar de stijging van het Fonds der gemeenten met een achtste van de Rijksbelastingen wordt overschreden :

- door de restitutie van het miljard frank (art. 3 van de wet van 24 juli 1961);
- door de inwendige mobiliteit van het Fonds (art. 9 van de gecoördineerde wetten) (+ 156 miljoen frank);
- door het artikel 25, 1° en 3° van de begroting (+ 230 miljoen frank resp. + 194 miljoen frank);
- door het speciaal Fonds der vennootschappen van 400 miljoen frank.

Voor het dienstjaar 1963 zal bij wijze van amendement op de fiscale hervorming onderhavige wet moeten worden ingeschakeld in het nieuwe fiscale stelsel. Dit zal dan gepaard gaan met de definitieve sanering van de gemeente-financiën, die de Minister hoopt te kunnen verwezenlijken op grond van de grondbeginselen die hij in zijn inleidend betoog uiteengezet heeft. De Minister heeft ook verklaard dat er geen sprake kon zijn dat het nieuwe speciaal Fonds door de grote steden ten nadele van de overige gemeenten zou kunnen leeggezoogen worden.

Verscheidene andere leden van uw Commissie zijn nog tussengekomen in verband met de problemen gesteld door de kadastrale perekwatie.

Een lid heeft vooral de nadruk gelegd op de ongelijke *spreiding* van de ingevolge de kadastrale perekwatie nieuwe toepasselijke grondbelasting in de zogenaamde industriële gemeenten.

Hij heeft eerst bondig de evolutie van dit vraagstuk geschetst. Vóór de wet van 30 mei 1949 mochten de gemeenten hun opcentiemes heffen op de grondbelasting geheven op de kadastrale inkomens met betrekking tot de industriële goederen van natura en door bestemming *alsof* deze belasting 8 % behelsde van dat inkomen (de normale aanslagvoet was 6 %). Artikel 9 van de wet van 30 mei 1949 houdende exceptionele en interpretatieve maatregelen inzake directe belastingen (*Staatsblad*, 19 juli 1949) heeft hierin verandering gebracht met te bepalen dat « voor de toepassing van de wetten betreffende de inkomstenbelastingen op de kadastrale inkomens met betrekking tot de industriële onroerende goederen van nature en door bestemming, gezegde inkomens van het dienstjaar 1949 af, 150 % bedragen van het bedrag dat in de kadastrale bescheiden moet ingeschreven worden ». Deze inkomens werden dus slechts met 50 % herschat. Komt nu artikel 10 van de pas goedgekeurde wet betreffende de krachtens de wet van 14 juli 1955 doorgevoerde kadastrale perekwatie, volgens hetwelk : « voor de inning van de grondbelasting verschuldigd van het dienstjaar 1962 af, het kadastraal

tables, c'est que plusieurs communes, et non des moindres, ont déjà voté leur budget pour l'exercice 1962.

Le Ministre reconnaît que les communes dites « industrielles » se trouvent devant des difficultés; celles-ci peuvent être résolues par l'augmentation de la taxe sur le personnel et la force motrice et par une répartition judicieuse des fonds communaux selon des critères de *besoins* et non de dépenses. Le Ministre rappelle une fois de plus à la Commission, qu'il a mis tout en œuvre pour activer l'étude de la réforme des critères de répartition.

Le Ministre déclare qu'il accorde toute son attention au problème de l'alimentation du Fonds des Communes. En ce qui concerne l'exercice 1962, il rappelle les déclarations figurant au rapport sur le budget (Rapport Van den Eynde, n° 4-VIII/2, pp. 4-5), disant que, pour l'exercice en question, on dépasse une alimentation du Fonds des Communes égale au huitième du montant des impôts que l'Etat a repris :

- par la restitution du milliard de francs (art. 3 de la loi du 24 juillet 1961);
- par la mobilité interne du Fonds (art. 9 des lois coordonnées) (+ 156 millions de francs);
- par l'article 25, 1° et 3°, du budget (+ 230 millions de francs et + 194 millions de francs);
- par le Fonds spécial des Sociétés de 400 millions de francs.

Pour l'exercice 1963, la présente loi devra être insérée, par voie d'amendement à la réforme fiscale, dans le nouveau régime fiscal. Cela ira de pair avec l'assainissement définitif des finances communales, que le Ministre espère pouvoir réaliser sur la base des principes qu'il a énoncés dans son exposé liminaire. Le Ministre a déclaré en outre qu'il n'est point question que les grandes villes puissent vider le nouveau Fonds spécial au détriment des autres communes.

Plusieurs autres membres de votre Commission sont encore intervenus au sujet des problèmes posés par la péréquation cadastrale.

Un membre a surtout fait ressortir la *répartition* inégale, dans les communes dites industrielles, de la nouvelle contribution foncière résultant de la péréquation cadastrale.

Il a résumé tout d'abord l'évolution de ce problème. Avant la loi du 30 mai 1949, les communes pouvaient établir des centimes additionnels sur la contribution foncière frappant les revenus cadastraux relatifs aux biens industriels par nature ou par destination *comme si* cette taxe était de 8 % de ce revenu (le taux normal était de 6 %). L'article 9 de la loi du 30 mai 1949 instaurant des mesures exceptionnelles et interprétatives en matière d'impôts directs (*Moniteur belge* du 19 juin 1949) a modifié cette situation en décrétant que « pour l'application des lois concernant les impôts directs aux revenus cadastraux afférents aux immeubles industriels par nature et par destination, lesdits revenus s'élèvent, à partir de l'année 1949, à 150 % du montant qui doit être porté dans l'allivrement cadastral ». Ces revenus sont donc réévalués de 50 %. Mais voici l'article 10 de la loi qui vient d'être votée concernant la péréquation cadastrale, réalisée en vertu de la loi du 14 juillet 1955, et selon lequel : « pour la perception de la contribution foncière due à partir de l'exercice 1962, le revenu cadastral du matériel et de l'outillage, déterminé selon les dispositions de la loi du 14 juillet 1955, est remplacé, dans la mesure où ce

inkomen van het materieel en de outillering vastgesteld overeenkomstig de voorschriften van de wet van 14 juli 1955, wordt vervangen in de mate waarin dit inkomen betrekking heeft op materieel en outillering dat reeds vóór 1 januari 1962 bestond, door het dubbel van de basis waarop de grondbelasting vóór dezelfde datum werd of had kunnen worden gevestigd ».

Dus een perekwatie met coëfficiënt 2. Het lid herinnert aan het feit dat het oorspronkelijk ontwerp in een verschillend tarief voorzag, naargelang het ging om het gewoon kadastraal inkomen (3 %) en het industriële kadastraal inkomen (6 %). Dit onderscheid werd echter door het Parlement ongedaan gemaakt.

Het lid illustreert met verscheidene voorbeelden van gemeenten uit het Luikse industrieel bekken de catastrofale gevolgen van de nieuwe regeling voor het financieel evenwicht van die gemeenten. Deze nadelige gevolgen gelden overigens niet alleen voor de zogenaamde industriële gemeenten, doch ook voor vele landelijke gemeenten. Immers, de onbebouwde goederen worden veel minder geperekwaat dan de bebouwde goederen, met het gevolg dat de kleine eigenaars van een woning het gelag zullen betalen voor de grote grondeigenaars.

Evenzo zullen in de industriële gemeenten de kleine eigenaars het gelag betalen voor het groot kapitalisme.

Daar het gesteld is dat de gemeenten, door middel van de conversie der opcentiemes, uit de kadastrale perekwatie hetzelfde bedrag moeten putten als het bedrag dat zij nu genieten, constateert het lid dat er zich dus binnen het gebied van de fiscale druk in een bepaalde gemeente, een belangrijke verschuiving zal voordoen ten nadele van de kleine eigenaars en ten voordele van het groot grondbezit en het groot industrieel kapitaal.

Om dit euvel te verhelpen, herneemt hij het door een ander lid reeds geformuleerd voorstel, volgens hetwelk de gemeenten zouden worden gemachtigd verschillende opcentiemes te heffen naar gelang de aard van het kadastraal inkomen: gewone onroerende goederen of industriële onroerende goederen. Het lid is ook van oordeel dat de gemeenten moeten gemachtigd worden de taks op het personeel en op de drijfkracht te verhogen, daar het huidige tarief berekend is op een gemiddelde van 800 opcentiemes, en nu de gemeenten praktisch gedwongen zullen worden een gemiddelde van 1 000 opcentiemes te heffen.

Het door dit lid verdedigd standpunt werd nog door andere leden gedeeld. Een lid wees er zelfs op dat tengevolge van de kadastrale perekwatie, gemeenten die tot nu toe financieel in evenwicht waren, nu een deficitaire toestand zullen kennen.

Het lid, dat bij de aanvang van de discussie de toestand van de Limburgse gemeenten uiteengezet had, heeft in dit verband nog het volgende verklaard. Hij heeft doen opmerken dat een duidelijk onderscheid moet gemaakt worden tussen de kadastrale perekwatie en het ontwerp. Hij heeft zijn instemming betuigd met dit laatste omdat het rechtszekerheid zal brengen aan de gemeenten ten aanzien van hun begrotingen. Doch hij is van oordeel dat er geen juridische bezwaren zijn tegen het feit dat de gemeenten de gewone onroerende inkomsten en de inkomsten uit outillering en materieel op verschillende wijze zouden taxeren. Dit onderscheid wordt elders toegepast. In het ontwerp zelf wordt er een onderscheid gemaakt tussen de taxatie van de natuurlijke personen en die van de vennootschappen. De gemeenten zijn ook gemachtigd aan nieuwe industriën die zich op hun grondgebied komen vestigen gedurende vijf jaar vrijstelling van belastingen te verlenen. Waarom zouden zij dan geen verschillende opcentiemes mogen heffen? Dit lid heeft ook gewaarschuwd tegen de verhoging van de taks op het personeel en de drijfkracht, omdat een dergelijke politiek de bedrijven die veel personeel moeten tewerkstellen zou benadelen.

revenu concerne du matériel et de l'outillage existant avant le 1er janvier 1962, par le double de la base sur laquelle la contribution foncière était ou aurait pu être perçue avant la même date ».

Il s'agit donc d'une péréquation au coefficient 2. Le membre rappelle que le projet initial prévoyait un taux différent selon qu'il s'agissait du revenu cadastral ordinaire (3 %) ou du revenu cadastral industriel (6 %). Cette distinction a toutefois été supprimée par le Parlement.

Le membre citant quelques exemples de communes du bassin industriel de Liège, signale les effets catastrophiques de la nouvelle réglementation pour l'équilibre financier de ces communes. Ces effets nuisibles ne frappent non seulement les communes dites industrielles, mais également de nombreuses communes rurales. En effet, les immeubles non bâtis sont péréqués dans une mesure beaucoup moindre que les immeubles bâtis, ce qui a pour effet que les petits propriétaires d'une habitation débourseront au profit des gros propriétaires terriens.

De même, dans les communes industrielles, les petits propriétaires paieront au profit du gros capitalisme.

Étant donné que les communes devront, par la conversion des centimes additionnels, trouver dans la péréquation cadastrale le même montant que celui qu'elles perçoivent actuellement, le membre constate qu'en ce qui concerne la charge fiscale dans une commune déterminée, il se produira un important glissement au détriment des petits propriétaires et au profit de la grande propriété et du gros capital industriel.

Afin de remédier à cet inconvénient, il reprend une proposition déjà faite par un autre membre, aux termes de laquelle les communes seraient autorisées à percevoir différents centimes additionnels selon la nature du revenu cadastral: immeubles ordinaires ou immeubles industriels. Le membre estime également que les communes doivent être autorisées à majorer la taxe sur le personnel et sur la force motrice, le taux actuel étant calculé sur une moyenne de 800 centimes additionnels, alors que les communes seront pratiquement contraintes d'établir une moyenne de 1 000 centimes additionnels.

Plusieurs membres partagent ce point de vue. Un membre a même fait ressortir qu'à la suite de la péréquation cadastrale, des communes, dont les finances étaient en équilibre jusqu'à présent, connaîtront une situation déficitaire.

Le membre qui, au début de la discussion, avait exposé la situation des communes du Limbourg, a fait observer encore qu'il fallait faire une nette distinction entre la péréquation cadastrale et le projet. Il a marqué son accord sur le projet parce que celui-ci établira la sécurité juridique pour les communes quant à leurs budgets. Mais il estime que, du point de vue juridique, il n'y a pas d'objection que les communes taxent différemment les revenus immobiliers ordinaires et les revenus d'outillage et de matériel. Cette distinction est appliquée dans d'autres domaines. Le projet lui-même fait une distinction entre la taxation des personnes physiques et celle des sociétés. Les communes sont en outre autorisées à exonérer pour une période de cinq ans les nouvelles industries qui s'établissent sur leur territoire. Pourquoi, dès lors, ne pourraient-elles pas appliquer des centimes additionnels différents? Le même membre a également mis en garde contre l'augmentation de la taxe sur le personnel et sur la force motrice, car une telle politique léserait les entreprises employant un nombreux personnel.

De Minister heeft geantwoord dat men de wet op de kadastrale perekwatie en zijn wetsontwerp niet door elkaar mag gooien. De kritieken die tegen de kadastrale perekwatie ingebracht worden hadden moeten geformuleerd worden bij het onderzoek van het ontwerp op de kadastrale perekwatie. Hij dient deze wet te nemen zoals zij is, en er op afgaan « als een slingerplant op een bestaande muur ». Het Parlement is het zelf dat het door de Regering voorgesteld onderscheid van taxatie tussen de gewone onroerende inkomsten en de industriële inkomsten teniet gedaan heeft. De Minister betwist de wettelijkheid van een maatregel, die discriminerend zou werken in de taxatie van de kadastrale inkomsten. Er is hierboven allusie gemaakt op de toestand die bestond vóór de wet van 30 mei 1949. Dit stelsel was gesteund op een wet om een discriminatie in te voeren. Door de wet van 30 mei 1949 heeft de wetgever een einde willen stellen aan deze discriminatie, met de tarieven gelijk te schakelen, doch als compensatie de outillering en het materieel geherwaardeerd. Het is dus niet mogelijk verschillende opcentiemes te heffen op de industriële inkomens zonder een uit de localisatie voortvloeiende economische discriminatie terug in het leven te roepen en die het ontwerp beoogt af te schaffen.

Voor het overige verwijst de Minister naar zijn vorige verklaringen. Door het door het ontwerp ingesteld speciaal Fonds van 400 000 000 frank zal hij de gemeenten ter hulp kunnen komen, die zich in moeilijkheden zouden bevinden. Te dezer gelegenheid zal de Minister zich zoveel mogelijk laten leiden door objectieve criteria, een soort prefiguratie dus van de nieuwe repartitiecriteriën, waarvan hij de studie aan een speciale commissie opgedragen heeft. Doch op de vraag van enkele leden preciseert de Minister dat zijn hoofddoel voor het dienstjaar 1962 blijft : het financieel evenwicht van de gemeenten verwezenlijken. 1962 moet het jaar zijn waarin de sanering wordt verwezenlijkt. Vanaf 1963 zal het Fonds dan verdeeld worden volgens nieuwe, wetenschappelijk vastgelegde criteria.

*
**

Nog enkele andere facetten van het vraagstuk der gemeentefinanciën werden toegelicht.

1° Op vraag van een lid, heeft de Minister verklaard dat het speciaal Hulpfonds ook zal dienen om landelijke gemeenten, die over geringe belastbare stof beschikken, te helpen. En in een ander opzicht, zal voor de repartitie van dit Fonds voor 1963 rekening gehouden worden met het feit, dat sommige gemeenten over eigen inkomsten beschikken, voortvloeiend uit eigendommen, bossen, enz., die zij bezitten. Het spreekt van zelf dat deze gemeenten niet hun ganse deel van het Fonds zullen hebben dat beter kan besteed worden aan andere gemeenten die over geen eigen inkomsten beschikken.

2° Betreffende het lot van het Fonds van openbare onderstand, waarover hij opnieuw werd ondervraagd, heeft de Minister nogmaals bevestigd dat hij onderhandelingen voert met zijn collega van Volksgezondheid en Gezin om dit Fonds naar dat Departement over te hevelen. Zo deze onderhandelingen niet kunnen slagen, dan zal hij het Fonds van openbare onderstand met het Gemeentefonds versmelten. De Commissie heeft over deze verklaring haar voldoening uitgedrukt.

3° Een lid heeft als zijn overtuiging te kennen gegeven dat dit ontwerp niet bij machte zal zijn om de gemeentefinanciën, vooral die van de grote steden, te saneren.

De Minister heeft geantwoord dat dit ontwerp slechts een deel van de hervorming uitmaakt die hij betoogt.

Het nieuw statuut van de grote agglomeraties, dat met name gesteund is op de ventilatie tussen de stedelijke, agglomeratie- en nationale lasten, moet de oplossing bren-

Le Ministre a répondu qu'il ne faut pas confondre la loi sur la péréquation cadastrale et le présent projet de loi. Les critiques formulées contre la péréquation cadastrale auraient dû être faites lors de l'examen du projet sur la péréquation cadastrale. Il faut prendre cette loi telle quelle, et s'y accrocher « comme un lierre à un mur ». Le Parlement a supprimé lui-même la différence de taxation proposée par le Gouvernement pour les revenus immobiliers et les revenus industriels. Le Ministre conteste la légalité d'une mesure qui établirait une discrimination dans la taxation du revenu cadastral. Il a été fait allusion ci-dessus à la situation antérieure à la loi du 30 mai 1949. Ce système était basé sur une loi pour instaurer la discrimination. Par la loi du 30 mai 1949, le législateur a voulu mettre fin à cette discrimination en nivelant les taux, mais en revalorisant l'outillage et le matériel à titre de compensation. Il n'est pas possible d'établir des centimes additionnels différents sur les revenus industriels sans rétablir la discrimination économique résultant de la localisation que le présent projet tend à supprimer.

Pour le surplus le Ministre se réfère à ses déclarations antérieures. Le Fonds spécial de 400 000 000 de francs, instauré par le projet, permettra de venir en aide aux communes qui se trouveraient en difficultés. A cet égard, le Ministre s'inspirera dans la mesure du possible des critères objectifs, en quelque sorte une préfiguration des nouveaux critères de répartition dont il a confié l'étude à une commission spéciale. Toutefois, en réponse aux questions de quelques membres, le Ministre précise que son objectif principal pour l'exercice 1962 reste la réalisation de l'équilibre financier des communes. L'année 1962 doit être celle de la réalisation de l'assainissement financier. Dès 1963, le Fonds sera réparti selon de nouveaux critères établis scientifiquement.

*
**

Quelques autres aspects du problème des finances communales ont été développés.

1° En réponse à la demande d'un membre, le Ministre a déclaré que le Fonds d'aide spécial servira également à venir en aide aux communes rurales, qui disposent de peu de matières imposables. D'autre part, pour la répartition du Fonds, il sera tenu compte pour 1963 du fait que certaines communes disposent de revenus propres provenant de propriétés, bois, etc. Il va de soi que ces communes ne toucheront pas toute leur quote-part du Fonds, qui sera mieux consacré à d'autres communes qui ne disposent pas de revenus propres.

2° En ce qui concerne le sort du Fonds d'assistance publique, le Ministre, interrogé de nouveau à ce sujet, a confirmé une fois de plus qu'il est en pourparlers avec son collègue de la Santé Publique et de la Famille en vue de transférer ce Fonds à ce Département. Si ces négociations n'aboutissent pas, il fusionnera le Fonds d'Assistance publique et le Fonds des Communes. La Commission a exprimé sa satisfaction au sujet de cette déclaration.

3° Un membre est persuadé que le présent projet ne sera pas en mesure d'assainir les finances communales, dans les grandes villes surtout.

Le Ministre a répondu que le présent projet ne constituait qu'une partie de la réforme qu'il envisage.

Le nouveau statut des grandes agglomérations, basé notamment sur la ventilation des charges communales, d'agglomérations et nationales doit apporter la solution. Ce

gen. Hierdoor zullen bij voorbeeld de lasten van openbare onderstand, die het zwaarst doorwegen in het deficit der grote steden, aanzienlijk worden verlicht.

4° Een lid heeft gevraagd op welke wijze de Minister overweegt om het nieuw speciaal fonds van 400 000 000 frank te verdelen. Hij vreest dat per slot van rekening de zuinig beheerde gemeenten het gelag zullen betalen voor de gemeenten die onbezonnen of nutteloze uitgaven doen.

De Minister heeft geantwoord dat hij niet in staat is thans zijn inzichten, waarover hij trouwens niet mag worden ondervraagd, bekend te maken, doch dat hij in de loop van de bespreking reeds voldoende de strekking van zijn politiek heeft doen kennen ten aanzien van de gemeenten die zich ingevolge de overgangperiode in moeilijkheden bevinden om hun financieel evenwicht te verwezenlijken. Vanaf 1963 wordt de gemeentefiscaliteit ingeschakeld in de fiscale hervorming, en wordt het Fonds volgens de objectieve repartitiecriteriën, gesteund op de behoeften der gemeenten, verdeeld.

Het spreekt van zelf dat het speciaal Hulpfonds van artikel 18 van de samengeordende wetten ten voordele van de gemeenten wier financiële toestand bijzonder bezwaard is, of waarvan de belastbare materie bijzonder gering is, voorlopig blijft bestaan.

5° Ten slotte hebben enkele leden betreurd dat het wetsontwerp een onderscheid heeft gemaakt tussen de taxatie van de bedrijfsinkomsten van de natuurlijke personen en de taxatie van de rechtspersonen. Zij zijn van oordeel dat het stelsel van de eenheidswet in dit opzicht rechtvaardiger en doelmatiger was. De argumenten van de Minister ten voordele van zijn stelsel hebben hen niet overtuigd. Terloops merken zij op dat het nadeel van de lokalisatie van de belasting op de vennootschappen, het hoofdbezwaar dat door de Minister tegen het stelsel van de eenheidswet geformuleerd wordt, terug zou opduiken indien men de suggestie van sommige leden moest involgen om de gemeenten te machtigen op éénzelfde belastbare stof verschillende opcentiemes te heffen, naargelang de belastingplichtige een natuurlijke persoon of een rechtspersoon zou zijn

*
**

Bespreking van de artikelen.

Eerste artikel.

a) Artikel 83bis. — Amendement van de heer Dejace op § 1 (zie *Stuk* n° 278/2) : wordt eenparig verworpen.

Artikel 83bis wordt met 13 tegen 2 stemmen goedgekeurd.

b) Artikel 83ter. — Amendement van de heer Dejace op § 1 (zie *Stuk* n° 278/2) : eenparig verworpen.

Amendement van de heer Dejace op § 2 (zie *Stuk* n° 278/2) : eenparig verworpen.

Artikel 83ter wordt goedgekeurd met 13 tegen 2 stemmen.

Het eerste artikel wordt met hetzelfde aantal stemmen aangenomen.

Art. 2.

Amendement van heer Dejace (*Stuk* n° 278/2) :

- a) Hoofdamendement eenparig verworpen;
- b) Subsidiair amendement : idem.

Artikel 2 wordt met 13 stemmen en 2 onthoudingen goedgekeurd.

statut permettra d'alléger, par exemple, les charges d'assistance publique, qui contribuent le plus au déficit des grandes villes.

4° Un membre a demandé quel mode de répartition le Gouvernement envisageait pour le nouveau Fonds spécial de 400 000 000 de francs. Il craint que les communes administrées avec parcimonie ne paient, en fin de compte, les dépenses inutiles ou inconsidérées d'autres communes.

Le Ministre a répondu qu'il n'était pas en mesure de faire connaître actuellement ses intentions, au sujet desquelles il ne peut d'ailleurs être interrogé, mais qu'il avait au cours de son exposé, suffisamment fait connaître la tendance générale de sa politique à l'égard des communes qui, par suite de la période transitoire, éprouvent des difficultés en vue de réaliser leur équilibre financier. La fiscalité communale sera, à partir de 1963, intégrée dans la réforme fiscale et le Fonds sera réparti d'après des critères objectifs de répartition, basés sur les besoins des communes.

Il va sans dire que le Fonds d'aide spécial, prévu à l'article 18 des lois coordonnées, sera maintenu provisoirement au profit des communes dont la situation financière est particulièrement obérée, ou dont la matière imposable sera particulièrement pauvre.

5° Quelques membres enfin ont déploré la discrimination établie entre la taxation des revenus professionnels dans le chef des personnes physiques et la taxation des personnes morales. Ils estiment que le régime, instauré par la loi unique, était, à cet égard, plus équitable et plus efficace. Les arguments du Ministre en faveur de son système ne les ont pas convaincus. Ils font observer en passant que l'inconvénient de la localisation de l'impôt sur les sociétés, objection principale que le Ministre formulait contre la loi unique, se présentera à nouveau s'il était donné suite à la suggestion, faite par certains membres et tendant à autoriser les communes à établir, sur une même matière imposable, des centimes additionnels différents, selon que le contribuable est une personne physique ou une personne morale.

*
**

Examen des articles.

Article premier.

a) Article 83bis. — L'amendement de M. Dejace au § 1 (voir *Doc.* n° 278/2) : est rejeté à l'unanimité.

L'article 83bis est adopté par 13 voix contre 2.

b) Article 83ter. — L'amendement de M. Dejace au § 1 (voir *Doc.* n° 278/2) est rejeté à l'unanimité.

L'amendement de M. Dejace au § 2 (voir *Doc.* n° 278/2) est rejeté à l'unanimité.

L'article 83ter est adopté par 13 voix contre 2.

L'article premier est adopté par le même nombre de voix.

Art 2.

Amendement de M. Dejace (*Doc.* n° 278/2) :

- a) Amendement en ordre principal : rejeté à l'unanimité.
- b) Amendement en ordre subsidiaire : idem.

L'article 2 est adopté par 13 voix et 2 abstentions.

Art. 3.

Dit artikel wordt eenparig goedgekeurd.

Art. 4 (*nieuw*).

Dit is een amendement van de heer Dejace (*Stuk* n° 278/2) : het wordt door de voorzitter van de Commissie niet ontvankelijk verklaard, daar het Parlement aan zich zelf geen bevelen geeft.

Het ontwerp van wet, in de versie waarin het door de Senaat overgezonden werd, is met 13 stemmen tegen 2 en 1 onthouding goedgekeurd.

De Verslaggever,

J. VAN DEN EYNDE.

De Voorzitter,

L. MOYERSON.

Art. 3.

Cet article est adopté à l'unanimité.

Art. 4 (*nouveau*).

Il s'agit d'un amendement de M. Dejace (*Doc. n° 278/2*) ; il est déclaré irrecevable par le président de la Commission le Parlement ne donnant pas des ordres à soi-même.

Le projet de loi, tel qu'il a été transmis par le Sénat, est adopté par 13 voix contre 2 et 1 abstention.

Le Rapporteur

J. VAN DEN EYNDE.

Le Président,

L. MOYERSON.